

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВАДИМА ГЕТЬМАНА»
Факультет обліку та податкового менеджменту
Кафедра обліку і оподаткування

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Науково-методичною радою університету
Протокол № 2 від 29.10. 2020 р.
Голова НМР А.М. Колот

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК»

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність
освітня програма
тип навчальної дисципліни

перший (бакалаврський)
07 «Управління і адміністрування»
071 «Облік і оподаткування»
«Облік, аудит та оподаткування агробізнесу»
обов'язкова

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми
«Облік, аудит та оподаткування агробізнесу»
О.Г. Бірюк

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою обліку і оподаткування
протокол № 2 від 25 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри М.М. Шигун

ПОГОДЖЕНО:

Директор Центру менеджменту
та моніторингу якості освіти

Т.О. Фролова

Київ – 2020

Розробники:

Кругла Марина Миколаївна, к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування, доцент

Форма навчання —	денна
Семестр —	7
Кількість кредитів ECTS —	4
Форма підсумкового контролю —	екзамен
Мова(и) викладання	українська

Форма навчання —	заочна
Семестр —	<u>8-9</u>
Кількість кредитів ECTS —	4
Форма підсумкового контролю —	екзамен
Мова(и) викладання	українська

Форма навчання —	дистанційна
Семестр —	7
Кількість кредитів ECTS —	4
Форма підсумкового контролю —	екзамен
Мова викладання	українська

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ	8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1: Управлінський облік в системі управління витратами підприємств агробізнесу.....	8
Тема 1. Мета, зміст та організація управлінського обліку.....	8
Тема 2. Склад, класифікація і поведінка витрат.....	8
Тема 3. Об'єкти і методи обліку витрат виробництва агропромислових підприємств..	8
Тема 4. Калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) в агропромисловому виробництві.....	8
Тема 5. Облік витрат і калькулювання собівартості продукції за повними витратами.	9
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: Управлінський облік в прийнятті підприємницьких рішень.....	9
Тема 6. Особливості обліку витрат і калькулювання собівартості продукції за нормативними витратами.....	9
Тема 7. Особливості обліку витрат і калькулювання собівартості продукції за змінними витратами.....	9
Тема 8. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку.....	9
Тема 9. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень.....	10
Тема 10. Бюджетування і контроль.....	10
Тема 11. Облік і контроль за центрами відповідальності.....	10
3. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ.....	10
4. РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА.....	13
4.1. Основна література.....	13
4.2. Додаткова література.....	13
4.3. Дистанційні курси та інформаційні ресурси.....	14

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Управлінський облік» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі «Управління і адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Анотація навчальної дисципліни Навчальна дисципліна «Управлінський облік» (Managerial Accounting) має важливе значення в процесі підготовки фахівців з обліку та аудиту. Розвиток управлінського обліку в Україні зумовлений конкретною потребою у забезпеченні менеджерів конфіденційною інформацією внутрішнього користування, необхідною для управління. Ведення управлінського обліку дозволяє розв'язати завдання забезпечення інформаційних потреб як внутрішніх, так і зовнішніх користувачів в межах однієї облікової системи.

Управлінський облік здійснюється на основі інформації про діяльність суб'єкта господарювання, забезпечуючи єдність управлінських рішень і їх реалізації шляхом створення прямих і зворотних зв'язків, що одночасно сигналізують про хід і стан виконання прийнятих рішень. За цих умов побудова управлінського обліку є глибоко творчою роботою на кожному підприємстві, і ґрунтується на особливостях технології та організації виробництва, потребах інформаційного та аналітичного забезпечення всіх рівнів управління.

Міждисциплінарні зв'язки Навчальна дисципліна «Управлінський облік» входить до дисциплін циклу професійної підготовки бакалаврів за спеціальністю «Облік і оподаткування». Вона логічно продовжує навчальні дисципліни «Бухгалтерський облік (загальна теорія)», «Фінансовий облік I» та «Фінансовий облік II», «Облік та оподаткування діяльності малих підприємств», «Звітність підприємств» і створює передумови для опанування студентами навчальних дисциплін «Облік і звітність в оподаткуванні», «Аудит», «Аналіз господарської діяльності».

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів сучасної системи знань з організації і методики управлінського обліку, його удосконалення з урахуванням вимог сьогодення.

Завдання (навчальні цілі) навчальної дисципліни – в рамках навчального процесу сформувати у студентів стійкі теоретичні знання та створити умови для набуття вмінь і практичних навичок організації управлінського обліку на підприємстві, визначення його місця та ролі в управлінні діяльністю підприємства; застосуванні відповідних методів та прийомів у процесі обліку і управлінні витратами, собівартістю, доходами підприємства з метою досягнення бажаних показників діяльності.

Предмет навчальної дисципліни – це організація і методика управлінського обліку на підприємстві.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. **Знання** та критичне осмислення сучасних досягнень, основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності щодо організації та методики ведення управлінського обліку на підприємстві;

2. **Уміння** вирішувати складні непередбачувані завдання, пов'язані з діяльністю підприємства шляхом збирання та інтерпретації інформації, вибором методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів для формування управлінських рішень, пов'язаних з оптимізацією витрат, собівартості, доходів, управління ними.

3. **Комунікація** як здатність працювати самотійно та в команді з урахуванням вимог професійної етики, застосовувати професійні навички у сфері обліку для достовірного і неупередженого формування обліково-звітної інформації для задоволення інтересів різних груп її користувачів;

4. **Автономність та відповідальність** через розуміння особистої відповідальності за прийняті професійні та управлінські рішення, що впливають на результати господарської діяльності підприємства та високу відповідальність за власний професійний розвиток та здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

Вивчення навчальної дисципліни сприяє формуванню та розвитку у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Облік, аудит та оподаткування агробізнесу» (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця компетентностей та програмних результатів навчання, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Управлінський облік» у відповідності до освітньо-професійної програми «Облік, аудит та оподаткування агробізнесу»

Шифр компетен-тності	Компетентності	Шифр програмних результатів	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК01.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	ПР01.	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем
ЗК02.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу		
ЗК03.	Здатність працювати в команді	ПР02.	Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств
ЗК04.	Здатність працювати автономно		
ЗК08.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності		
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК02.	Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування	ПР08.	Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації
СК03.	Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.	ПР09.	Ідентифіковувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств
СК05.	Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень	ПР14.	Вміти застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії
СК08.	Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів	ПР17.	Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття
СК14.	Здатність проводити бізнес-аналіз господарської діяльності підприємств аграрно-промислового сектора економіки України з метою оцінки та прогнозування його фінансового стану, результатів діяльності, ділової активності	ПР24.	Володіти методами формування, збору, обробки, систематизації, групування, узагальнення облікової інформації з формування різних типів звітності підприємства для задоволення інформаційних потреб основних груп користувачів на підприємствах аграрно-промислового сектора економіки України

СК15.	Здатність організовувати ведення обліку на фермерських господарствах та оподаткування їх діяльності відповідно до вітчизняного законодавства	ПР27.	Вміти організовувати ведення бухгалтерського, фінансового управлінського і податкового обліку і звітності у фермерських господарствах.
--------------	--	--------------	--

Матриця відповідності компетентностей результатам навчання за дисципліною «Управлінський облік» представлена в табл. 2.

Таблиця 2

**Матриця відповідності компетентностей результатам навчання
за дисципліною «Управлінський облік»**

у відповідності до освітньо-професійної програми «Облік, аудит та оподаткування агробізнесу»

Компетентності		Результати навчання			
		Знання	Уміння	Комунікація	Автономність та відповідальність
ЗК01.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями		Ум1	К1	АВ3
ЗК02.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	Зн2	Ум1		АВ1
ЗК03.	Здатність працювати в команді			К1, К2	АВ1
ЗК04.	Здатність працювати автономно		Ум1	К1	АВ1
ЗК08.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	Зн2	Ум1		
СК02.	Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування	Зн1, Зн2	Ум1		
СК03.	Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.	Зн1	Ум1	К1	АВ1
СК05.	Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень	Зн1, Зн2	Ум1	К1	АВ1
СК08.	Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів	Зн1, Зн2	Ум1	К1	АВ1, АВ2
СК14.	Здатність проводити бізнес-аналіз господарської діяльності підприємств аграрно-промислового сектора економіки України з метою оцінки та прогнозування його фінансового стану, результатів	Зн1, Зн2	Ум1	К1	АВ1, АВ3

	діяльності, ділової активності				
СК15.	Здатність організовувати ведення обліку на фермерських господарствах та оподаткування їх діяльності відповідно до вітчизняного законодавства	Зн1, Зн2	Ум1	К1	АВ1, АВ3

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни «Управлінський облік» відводиться 120 годин (4 кредити ЄКТС).

Тематичний план навчальної дисципліни наведено в табл.3.

Таблиця 3

Тематичний план дисципліни «Управлінський облік» з погодинним розподілом

№ з/п	Назва теми	Кількість годин										
		Денна форма навчання					Заочна форма навчання			Дистанційна		
		Заняття з викладачем				СРС	Навчальні заняття			СРС	Заняття в дистанційному режимі	СРС
		Лекції	Практичні заняття	Індивідуальні	Підсумковий контроль		Контактні	Індивідуальні	Підсумковий контроль			
1	Тема 1. Мета, зміст та організація управлінського обліку	2	2	1		2	1	1		4	2	4
2	Тема 2. Склад, класифікація і поведінка витрат	2	2	1		2	1	1		4	2	4
3	Тема 3. Об’єкти і методи обліку витрат виробництва агропромислових підприємств	2	2	1		4	2	1		8	2	6
4	Тема 4. Калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) в агропромисловому виробництві	6	4	2		4	2	2		8	6	6
5	Тема 5. Облік витрат і калькулювання собівартості продукції за повними витратами	2	4	1		4	2	1		8	4	6
	Модульний контроль	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Тема 6. Особливості обліку витрат і калькулювання собівартості продукції за нормативними витратами	2	2	1		2	1	1		6	2	6
7	Тема 7. Особливості обліку витрат і калькулювання собівартості продукції за змінними витратами	2	2	1		2	1	1		6	2	6
8	Тема 8. Аналіз взаємозв’язку витрат, обсягу діяльності та прибутку	4	4	1		4	1	1		6	4	6
9	Тема 9. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень	2	2	1		2	1	1		6	2	6
10	Тема 10. Облік і контроль за центрами відповідальності	2	2	1		2	1	1		6	2	6
	Модульний контроль	-	2	-	-	-	2	-	-	-	2	6
11	Тема 11. Бюджетування і контроль	2	2	1		2	1	1		6	2	6
	Виконання вибіркового завдання	-	-	-	-	6	-	-	-	10	-	10
	Підготовка до екзамену (дистанційного екзамену)	-	-	-	-	8	-	-	-	10	-	10
	Усього	28	32	12	4	44	16	12	4	88	32	88
Разом годин:												
годин		120					120					120
кредитів		4					4					4

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1: УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВ АГРОБІЗНЕСУ

ТЕМА 1. МЕТА, ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Зміст та основи побудови управлінського обліку. Необхідність та значення управлінського обліку в управлінні підприємством. Споживачі інформації управлінського обліку. Об'єкти управлінського обліку.

Етапи розвитку управлінського обліку. Сучасні концепції управлінського обліку. Розвиток стратегічного управлінського обліку.

Характеристика управлінського обліку та його взаємозв'язок з фінансовим обліком. Схеми організації управлінського (внутрішньогосподарського) обліку. Залежність управлінського обліку від принципів побудови плану рахунків.

Функції та норми етичної поведінки бухгалтерів-аналітиків.

ТЕМА 2. СКЛАД, КЛАСИФІКАЦІЯ І ПОВЕДІНКА ВИТРАТ

Економічний зміст витрат на виробництво. Законодавчі та нормативні документи, що визначають склад та взаємозв'язок витрат і доходів. Умови визнання витрат.

Класифікація витрат за економічними елементами. Класифікація витрат за статтями калькуляції собівартості. Класифікація витрат за напрямками.

Витрати, що включаються до виробничої собівартості, і витрати періоду.

Прямі та непрямі (опосередковані) витрати. Основні та накладні витрати. Вичерпані та невичерпані витрати. Релевантні та нерелевантні витрати. Постійні та змінні витрати. Маржинальні та середні витрати. Дійсні та можливі витрати. Контрольовані та неконтрольовані витрати. Поведінка постійних і змінних витрат при зміні обсягу діяльності підприємства.

Оцінка витрат і побудова їх функції. Методи визначення функції витрат, їх сутність і порівняльна характеристика.

ТЕМА 3. ОБ'ЄКТИ І МЕТОДИ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сутність і зміст обліку витрат виробництва. Системи обліку витрат.

Об'єкти обліку витрат і об'єкти калькулювання. Загальна характеристика методів обліку витрат.

Побудова обліку витрат виробництва на підприємствах агробізнесу. Облік витрат за статтями калькулювання собівартості продукції та економічними елементами.

Записи господарських операцій на рахунках управлінського та бухгалтерського обліку. Загальна схема побудови обліку витрат та доходів виробничої діяльності. Схема розгорнутого обліку витрат виробництва (інтегрована система обліку).

Облік та розподіл непрямих витрат. Особливості розподілу загальновиробничих витрат в сільському господарстві.

Зарубіжні системи обліку витрат.

ТЕМА 4. КАЛЬКУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ (РОБІТ, ПОСЛУГ) В АГРОПРОМИСЛОВОМУ ВИРОБНИЦТВІ

Поняття собівартості продукції. Склад собівартості продукції та її види. Методи калькулювання собівартості продукції.

Види калькуляції. Калькуляційні одиниці (натуральні, умовні, умовно-натуральні). Основна, супутня та побічна продукція сільськогосподарських підприємств. Періодичність та послідовність визначення собівартості продукції, робіт, послуг в сільському господарстві. Калькуляційні листи, їх призначення, форма і зміст. Характеристика та сфера застосування методів калькулювання в агропромисловому виробництві.

Облік витрат, методика і техніка калькуляційних розрахунків в допоміжних виробництвах і

МТП. Облік та розподіл витрат майбутніх періодів. Облік та розподіл загальновиробничих витрат. Облік витрат, методика і техніка калькуляційних розрахунків в рослинництві, тваринництві, промислових та обслуговуючих виробництвах аграрних підприємств.

Особливості обліку витрат у рослинництві і тваринництві та визначення справедливої вартості сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів.

Методика визначення фінансових результатів від первісного визнання сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів за справедливою вартістю.

ТЕМА 5. ОБЛІК ВИТРАТ І КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ЗА ПОВНИМИ ВИТРАТАМИ

Склад витрат, які враховуються для визначення повної собівартості продукції, робіт, послуг. Методика розподілу невикористаних (накладних) витрат для формування повної собівартості продукції.

Методика визначення повної собівартості сільськогосподарської продукції. Методика визначення повної собівартості продукції, робіт, послуг інших виробництв.

Історія розвитку методів обліку витрат і калькулювання повної собівартості продукції в країнах з ринковою економікою. Механізм використання методів обліку і калькулювання собівартості продукції за повними витратами в зарубіжних країнах. Функціонально орієнтоване калькулювання. Калькулювання на основі діяльності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК В ПРИЙНЯТТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ РІШЕНЬ

ТЕМА 6. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ І КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ЗА НОРМАТИВНИМИ ВИТРАТАМИ

Сутність і сфера застосування методу обліку і калькулювання собівартості продукції за нормативними витратами.

Методи визначення нормативних витрат та їх види. Облік і аналіз відхилень від норм і зміни норм. Облік і аналіз відхилень змінних загальновиробничих витрат. Облік і аналіз відхилень постійних загальновиробничих витрат.

Система обліку витрат і калькулювання собівартості продукції «стандарт-кост». Порівняльна оцінка елементів методу стандарт-кост і нормативного методу.

ТЕМА 7. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ І КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ЗА ЗМІННИМИ ВИТРАТАМИ

Необхідність та можливість переходу від обліку і калькулювання повної собівартості продукції до обліку і калькулювання неповної собівартості.

Сутність і сфера застосування методу обліку і калькулювання собівартості продукції за змінними витратами.

Характеристика і сфера застосування простого директ-косту. Особливості розвиненого директ-косту, його переваги і можливості.

ТЕМА 8. АНАЛІЗ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ВИТРАТ, ОБСЯГУ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРИБУТКУ

Сутність і мета аналізу взаємозв'язку “витрати - обсяг діяльності - прибуток”. Прийняття рішень і планування діяльності на основі аналізу взаємозв'язку “витрати - обсяг діяльності - прибуток”. Припущення, покладені в основу аналізу “витрати - обсяг діяльності - прибуток”.

Методи аналізу “витрати - обсяг діяльності - прибуток”. Сутність аналізу чутливості прибутку. Визначення точки беззбитковості; розрахунок обсягу діяльності, необхідного для бажаного прибутку; визначення (планування) прибутку за певного обсягу діяльності.

Графічні методи аналізу “витрати-обсяг-прибуток”. Аналіз взаємозв'язку “витрати-обсяг-прибуток” за умов асортименту.

Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та фінансового результату при

калькулюванні на основі діяльності.

ТЕМА 9. АНАЛІЗ РЕЛЕВАНТНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Релевантний підхід до управління. Поняття про релевантність облікової інформації, її характеристика та її вплив на прийняття управлінських рішень. Пошук альтернативних варіантів дій і вибір найбільш оптимальних.

Використання аналізу “витрати-обсяг-прибуток” у процесі прийняття рішень.

Аналіз типових варіантів альтернативних рішень: виробляти чи купувати, прийняття або відмова від спеціального замовлення, припинення діяльності неприбуткового сегмента тощо.

Модель прийняття рішень за умови невизначеності.

ТЕМА 10. ОБЛІК І КОНТРОЛЬ ЗА ЦЕНТРАМИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Поняття і класифікація центрів відповідальності.

Принципи обліку, звітності та оцінки діяльності центрів відповідальності. Облік і оцінка діяльності центрів витрат. Облік і оцінка діяльності центрів доходів. Облік і оцінка діяльності центрів прибутку. Облік і оцінка діяльності центру інвестицій.

Поняття про трансфертні ціни та їх застосування. Функції та методи визначення трансфертних цін.

Вдосконалення обліку і контролю за центрами відповідальності.

ТЕМА 11. БЮДЖЕТУВАННЯ І КОНТРОЛЬ

Бюджет як інструмент системи управлінського контролю, його сутність та функції. Види і формати бюджетів. Загальна характеристика операційного і фінансового бюджетів.

Порядок складання і узгодження бюджету продажів, бюджету виробництва, бюджету придбання і використання матеріалів, бюджету трудових витрат, бюджету загальнопромислових витрат і витрат на збут.

Методика і техніка контролю за виконанням бюджетів. Призначення і порядок складання гнучких бюджетів. Аналіз відхилень з використанням гнучкого бюджету.

Особливості бюджетування в умовах калькулювання собівартості за видами діяльності.

3. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Дисципліна «Управлінський облік» вивчається протягом одного семестру з підсумковим контролем у формі *екзамену*. Курс складається з двох змістових модулів (ЗМ). У ЗМ 1 входять теми 1-5, а у ЗМ2 – теми 6-11. Заняття проводяться у вигляді лекцій, семінарських, практичних (контактних) занять.

Керуючись «Тимчасовим порядком організації освітнього процесу у 2020 —2021 н.р. на базі моделі змішаного навчання з урахуванням карантинних обмежень», затвердженим наказом № 322 від 27. 08.2020р. для студентів **денної форми навчання** встановлено:

- 14 годин занять проводяться згідно з розкладом, розробленим навчальним відділом, в офлайн-режимі в аудиторіях Університету з урахуванням карантинних обмежень;
- 14 годин занять проводяться згідно з розкладом, розробленим навчальним відділом, в онлайн-режимі з використанням хмарних сервісів організації відеозв'язку (синхронно);
- 4 години занять (модульний контроль) проводяться асинхронно через дистанційний курс навчальної дисципліни, розміщений на платформі Moodle.

Поточний контроль результатів навчальної діяльності студентів **денної форми навчання** здійснюється в наступному порядку:

Завдання поточного контролю оцінюються в межах від 0 до 50 балів (включно).

Об'єктами поточного контролю знань студентів бакалаврського рівня підготовки денної форми навчання є результати навчання, що виявляються через набуті компетентності (знання, уміння, навички тощо), а саме:

- а) відповіді (виступи) на аудиторних(онлайн) заняттях (30 балів) за напрямками:

- ❖ виконання міні контрольних робіт (експрес-контроль) – 0-5 балів;
- ❖ усне опитування – 0-7 балів;
- ❖ виконання і захист практичних завдань – 0-18 балів;

б) результати виконання контрольної (модульної) роботи (0-10 балів);

в) результати виконання і захисту завдань навчальної роботи студента (вибіркових) – (0-10 балів).

При поточному контролі результатів навчальної діяльності студентів під час вивчення навчальної дисципліни «Управлінський облік» оцінці підлягають результати навчання, що виявляються через набуті компетентності (знання, уміння, навички тощо) (табл. 3).

Таблиця 3

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів денної форми навчання з навчальної дисципліни «Управлінський облік» та їх оцінювання

Форми контролю	Максимальна кількість балів
Усне опитування	7 x 1 бал = 7 балів
Експрес-контроль	5 x 1 бал = 5 балів
Виконання практичного завдання	9 x 1 бал = 9 балів
Захист практичного завдання	9 x 1 бал = 9 балів
Контрольна модульна робота	1x10 балів = 10 балів
Виконання і захист індивідуального вибіркового завдання навчальної роботи студента	1x10 балів = 10 балів
Всього	50 балів
Науково-дослідна робота студента (участь студентів у роботі наукових конференцій, студентських наукових гуртків, підготовці публікацій тощо)	Додаткові (заохочувальні) бали (до 10 балів)

Загальна кількість балів за результатами поточного контролю з навчальної дисципліни «Управлінський облік», що вноситься до Електронного журналу обліку успішності студентів, не може перевищувати 50 балів.

Поточний контроль результатів навчальної діяльності студентів **заочної форми навчання:**

Результати поточного оцінювання результатів навчальної діяльності студентів з дисципліни «Управлінський облік» заочної форми навчання оцінюються в діапазоні від 0 до 50 балів.

Об'єктами поточного контролю знань студентів бакалаврського рівня підготовки заочної форми навчання є результати навчання, що виявляються через набуті компетентності (знання, уміння, навички тощо), а саме :

а) відповіді (виступи) на аудиторних (онлайн) заняттях (20 балів) за напрямками:

- ❖ виконання міні контрольних робіт (експрес-контроль) – 0-6 бали;
- ❖ усне опитування – 0-8 балів;
- ❖ виконання практичних завдань – 0-6 балів;

б) результати виконання контрольної (модульної) роботи (0-5 балів);

в) результати виконання і захисту завдань навчальної роботи студента (обов'язкових) (0-15 балів)

г) результати виконання і захисту завдань навчальної роботи студента (вибіркових) (0-10 балів).

Таблиця 4

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів заочної форми навчання з навчальної дисципліни «Управлінський облік» та їх оцінювання

Форми контролю	Максимальна кількість балів
Експрес-контроль	3 x 2 бали = 6 балів
Усне опитування	4 x 2 бали = 8 балів
Виконання практичних завдань	3 x 2 бали = 6 балів
Контрольна модульна робота	1x5 балів = 5 балів
Виконання і захист індивідуального обов'язкового завдання самостійної роботи студента	1x15 бали = 15 бали
Виконання і захист індивідуального вибіркового завдання самостійної роботи студента	1x10 балів = 10 балів
Всього	50 балів
Науково-дослідна робота студента (участь студентів у роботі наукових конференцій, студентських наукових гуртків, підготовці публікацій тощо)	Додаткові (заохочувальні) бали (до 10 балів)

Водночас загальна кількість балів за результатами поточного контролю з навчальної дисципліни «Управлінський облік», що вноситься до Електронного журналу обліку успішності студентів, не може перевищувати 50 балів.

Навчання студентів дистанційної форми здійснюється в освітньому просторі Moodle протягом одного семестру і завершується складанням дистанційного іспиту у формі контрольної роботи.

Результати поточного оцінювання результатів навчальної діяльності студентів з дисципліни «Управлінський облік» **дистанційної форми навчання (завершується курс дистанційний екзаменом)** оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів.

Об'єктами поточного контролю знань студентів бакалаврського рівня підготовки дистанційної форми навчання є результати навчання, що виявляються через набуті компетентності (знання, уміння, навички тощо), а саме :

1. виконання завдань та відповіді на дистанційних заняттях – від 0 до 60 балів, в тому числі:
 - а) активність студента на дистанційних заняттях (за результатами тестування, експрес-контролю) – від 0 до 40 балів;
 - б) виконання та захист індивідуальних практичних завдань - від 0 до 20 балів;
2. Виконання і захист підсумкової контрольної роботи – 30 балів;
3. Виконання вибіркового об'єктів поточного контролю (студент може обрати не більше двох завдань в межах відведених балів) – від 0 до 10 балів;
4. За участь у науково-дослідній роботі студент може отримати - від 0 до 10 балів.

Таблиця 5

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів заочної форми навчання з навчальної дисципліни «Управлінський облік» та їх оцінювання

Форми контролю	Максимальна кількість балів
Експрес-контроль(тестування)	від 0 до 40 балів;
Виконання і захист індивідуальних практичних завдань	від 0 до 20 балів
Виконання підсумкової контрольної роботи	від 0 до 30 балів
Виконання вибіркового об'єктів поточного контролю (студент може обрати не більше двох завдань в межах відведених балів)	від 0 до 10 балів
Всього	100 балів
Науково-дослідна робота студента (участь студентів у роботі наукових конференцій, студентських наукових гуртків, підготовці публікацій тощо)*	Додаткові (заохочувальні) бали (до 10 балів)

*Студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі, можуть присуджуватися додаткові (заохочувальні) бали в діапазоні від 0 до 10 балів за кожне належним чином виконане завдання. При цьому їх кількість не повинна перевищувати 10 балів за семестр.

Водночас загальна кількість балів за результатами поточного і підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Управлінський облік» **для студентів дистанційної форми навчання** не може перевищувати 100 балів.

Підсумкове оцінювання знань студентів денної і заочної форми навчання здійснюється у формі екзамену за шкалою від 0 до 50 балів включно.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 4-бальну та шкалу за системою ECTS здійснюється в такому порядку:

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою, що використовується в КНЕУ	Оцінка за 4-х бальною шкалою
A	90-100	5 (відмінно)
B	80-89	4 (добре)
C	70-79	
D	66-69	3 (задовільно)
E	60-65	
FX	21-59	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання екзамену
F	0-20	2 (незадовільно) з можливістю вивчення навчальної дисципліни за індивідуальним

4. РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

4.1. Основна література

1. Закон України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” від 16 липня 1999 року.
2. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 15 “Дохід”, 16 “Витрати”.
3. Методичні рекомендації з планування, обліку та калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств. Затверджені наказом Мінагрополітики № 132 від 18.05.01 р.
4. Атамас П.Й. Управлінський облік.: 2-ге вид. Посібник.-К.: Центр учбової літератури, 2009.- 440с.
5. Голов С.Ф. Управлінський облік. Підручник. –3-тє вид.- К.: Лібра, 2006. – 704 с.
6. Добровський В.М., Гнилицька Л.В., Коршикова Р.С. Управлінський облік: Навч. посіб. М-во освіти і науки України, ДВНЗ “Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана”. - Вид. 2-ге, без змін. - К. : КНЕУ, 2008. – 275 с.

4.2. Додаткова література

7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств та організацій. Затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291.
8. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств та організацій. Затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291.
9. Методичні рекомендації з обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств. Рекомендовані до застосування Методологічною Радою з питань фінансів і обліку в АПК Міністерства аграрної політики України, протокол № 1/5 від 30.11.05 р.
10. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 1–34.
11. Управлінський облік : навч. посіб. [для студ. вищих навч. закл.] / За ред. В. Я. Плаксієнка. – Полтава : ПП «Астроя» 2018. – 250 с.
12. Лень В.С. Управлінський облік : підручник / В.С. Лень. — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2015. — 328 с.
13. Бутинець Ф.Ф. та ін. Бухгалтерський управлінський облік. Навчальний посібник / Ф.Ф.Бутинець, Л.В.Чижевська, Н.В.Герасимчук. – Ж.: ЖІТІ, 2000. – 448 с.
14. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами : підручник / М. Ф. Огійчук, М. І. Беленкова, В. Я. Плаксієнко та ін..За ред. М. Ф. Огійчука. – 6-те вид., переробл. і доповн. - К. : Алерта, 2011. – 1042 с.
15. Управлінський облік: практикум : навч. посібник / Л. В. Гнилицька, Р. С. Коршикова, А. М. Поплюйко та ін. За заг. ред. В. М. Добровського ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ “Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана”. – К. : КНЕУ, 2010. – 288 с.
16. Лишиленко О.В. Бухгалтерський управлінський облік. Навчальний посібник. – К.: В-во “Центр навчальної літератури”, 2004. – 254 с.
17. Нападовська Л.В. Управлінський облік [Текст] : підручник / Л. В. Нападовська; М-во освіти і науки України, Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - 2-ге вид., доопрац. та доповн. - К. : КНТЕУ, 2010. - 647 с.
18. Курс управлінського обліку: навч. посібник / П. М. Гарасим, Г. П. Журавель, П. Я. Хомин. - К. : Знання, 2007. – 315 с.
19. Іванюта П.В., Левченко З.М. Внутрішньогосподарський (управлінський) облік у виробничих підрозділах сільськогосподарських господарюючих суб’єктів: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. –368с.
20. Карпенко О.В. Управлінський облік: навч.посіб./ О.В.Карпенко, Д.В.Карпенко – К.: „

Центр учбової літератури”, 2012. – 296с.

21. Неповна собівартість: теорія і практика обліку, аналізу, контролю: монографія / О.В.Карпенко, Г.О.Соболь. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. – 241с.

4.3. Дистанційні курси та інформаційні ресурси

22. Дистанційний курс «Управлінський облік для спеціалізації «Облік, аудит та оподаткування агробізнесу» <http://do-m.kneu.kiev.ua/course/view.php?id=2422>
23. Інтерактивна бухгалтерія. URL:<http://www.interbuh.com.ua/ua/>
28. Бухгалтер 911. URL: <https://buhgalter911.com/>
29. ЛІГА: ЗАКОН. URL: <https://ligazakon.net/>